

Gyermekjóléti alapellátás

I. Általános követelmény:

A vizsgáló ismerje a gyermek- és ifjúkor sajátosságait, a gyermekek, fiatalok társadalomban, családban elfoglalt helyét, a szükségleteiket, problémáikat és a veszélyeztetettséget meghatározó körülményeket, okokat, a gyermekek védelmét szolgáló ellátórendszer felépítését, a gyermekjóléti alapellátás szakmai feladatait és az ezzel szemben támasztott követelményeket, valamint a gyermekeket megillető jogokat. Képesnek kell lennie a gyermekek jólétének, jogainak és érdekeinek érvényesítésére, megfelelő kapcsolattartásra a gyermekkel, a gyermek hozzátartozóival és a társterületek munkatársaival.

Rendelkezzen ismeretekkel a kiégés (burn-out-szindróma) kialakulására, lefolyására, tüneteire vonatkozóan, valamint az egyéni és munkahelyi prevenció, intervenció lehetőségeit illetően.

A szakvizsgálók jelentős hányada szakértőként, intézményvezetőként tevékenykedik. Vezetői, szakértői munkájához, valamint a társterületeken dolgozó vezetőkkel és szakemberekkel történő alkotó együttműködéshez rendelkezzen az alapvető vezetéstudományi ismeretekkel.

II. Témacsoporton belüli részletes követelmény

1.) Demográfiai és társadalmi jellemzők

- a gyermek- és ifjú népesség demográfiai jellemzői
- a család helyzete a mai Magyarországon, család és háztartás szerkezet
- családok életmódjának kérdései (az életmód különféle típusai, különféle magatartásmódok)
- társadalmi egyenlőtlenségek okai, egyenlőtlenséggel sújtott társadalmi csoportok helyzete különös tekintettel a gyermek- és ifjúkorúakra

2.) Speciális ismeretek

- a gyermekek különböző adottságainak és képességeinek fejlődése, és azok zavarai
- a gondozás-nevelés és a környezet szerepe az egészséges testi-lelki fejlődés, a gyermek jólétének biztosításában
- a család szerepe a gyermek szocializációjában, a szocializáció zavarai, hatása a gyermek fejlődésére
- társadalmi normák, illetve deviáns magatartások a gyermek ellátásával, nevelésével, szocializálásával kapcsolatban
- a családok saját erőforrásai, illetve a rokon és egyéb segítő háló jellemzői
- a család és a társadalom közötti munkamegosztás változásai
- szerepek, szereptípusok, szerepkonfliktusok a gyermekes családokban illetve a veszélyeztetett gyermekek és fiatalok körében
- a társas hatások, különösen a kortárs csoportok szerepe a szocializációban, illetve a veszélyeztetettség alakulásában
- roma gyerekek és családjuk segítése
- a problémák, veszélyeztetettség észlelésének és minősítésének alapvető társadalmi kérdései, a veszélyeztetettek jellegzetes csoportjai, azok tünetei és okai
- az intézményszervezés és vezetés kérdései, szociális adminisztráció

3.) Az ellátórendszer és az azt szabályozó jogi rendelkezések

- a gyermekjóléti és a gyermekvédelmi politika változási folyamatai, jelenlegi helyzete, elvi és tartalmi jellemzői
- a gyermekek védelmének rendszere, az önkormányzatok és az állam feladatai, különös tekintettel a gyermekjóléti alapellátási feladatokra
- a gyermeki jogokat meghatározó dokumentumok tartalma, valamint azok érvényesítése a gyermekjóléti alapellátásokban
- a gyermekjóléti alapellátások egymással való kapcsolata, valamint viszonya a gyermekvédelmi szakellátásokhoz és más ellátórendszerek szolgáltatásaihoz
- a szociális törvénynek a gyermekjóléti alapellátásokhoz kapcsolódó rendelkezései
- a családok támogatásának rendszere és ellátásai
- a gyermekvédelem rendszeréhez kapcsolódó feladatot ellátók gyermekvédelmi tevékenysége és együttműködése a gyermekjóléti alapellátás intézményeivel
- a gyermekjóléti szolgáltatás jogi, szervezeti és működésbeli jellemzői, szakmai modelljei
- a napközbeni ellátások jogi, szervezeti és működésbeli jellemzői, szakmai modelljei; a bölcsőde történeti fejlődése, szervezeti és szakmai kérdései
- az átmeneti gondozás jogi, szervezeti és működésbeli jellemzői, szakmai modelljei
- a különleges ellátást igénylő gyerekek esélyegyenlőségére és támogatására vonatkozó fő szabályok
- a szülői felügyelet, a gyámság és az örökbefogadás szabályai
- a hatósági intézkedések (védelembé vétel, családbafogadás, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel, utógondozás) szerepe a gyermekvédelem rendszerében
- a gyermekjóléti alapellátást nyújtó intézmények működési engedélyeztetésének és szakmai ellenőrzésének rendje

4.) Alkalmazott módszerek, technikák

- a gyermekjóléti alapellátások egyes fajtáit jellemző szakmai módszerek, technikák
- a gyermek megfigyelésének céljai, módszerei a napközbeni ellátásban
- az idegen környezethez való szoktatás, a szülőtől való időleges elszakadás okozta veszteségek elhárításának módszerei a napközbeni ellátásban
- a gyermek intézményi gondozásának módszerei, a játék biztosításának elvei, módszerei a napközbeni ellátásban
- a napirend célja, elvei, kialakításának gyakorlati lépései a napközbeni ellátásban
- a családdal való kapcsolattartás alapelvei, gyakorlata és módszerei a napközbeni ellátásban
- módszerek, technikák a gyermekjóléti szolgáltatás preventív tevékenysége, a veszélyeztetett gyermekkel végzett munkája, illetve a gyermekek átmeneti gondozása körében
- az egyéni esetkezelés sajátosságai a gyermekjóléti szolgáltatásban
- a csoportokkal, közösségekkel végzett szociális munka sajátosságai a gyermekjóléti szolgáltatásban
- a krízisintervenció sajátosságai a gyermekjóléti szolgáltatásban
- konfliktuskezelési technikák a gyermekjóléti szolgáltatásban
- a „Gyermekeink védelmében” című egységes nyilvántartási rendszer felépítése és alkalmazása

5.) A kiégés (burn-out szindróma)

- a kiégés (burn-out szindróma) fogalma, lefolyása, tünetei;
- prevenció, intervenció individuális, mezo- és makroszinten.

6.) Vezetéstudományi alapismeretek

- vezetéstudományi alapfogalmak;
- vezetéstudományi elméletek, modellek;
- a vezetési funkciók;
- szervezeti alapfogalmak, a szervezetek strukturális jellemzői, alapformái, szervezettervezés, -fejlesztés;
- a szakterület vezetői tevékenységének jogszabályi háttere, kötelezően előírt dokumentumok, a vezetéstudományi ismeretek alkalmazásának lehetőségei.

III. Szóbeli vizsgakérdések:

1. A családok társadalmi és demográfiai jellemzői, családszerkezeti változások.
2. A gyermek- és ifjúkorúak társadalmi, demográfiai helyzete. Társadalmi egyenlőtlenségek a gyermekek körében, a gyermekszegénység aktuális kérdései.
3. A család, valamint a környezet szerepe a gyermek fejlődésében, szocializációjában. A gyermekbántalmazás.
4. A mai magyar gyermekvédelem rendszere, törvényi szabályozása, alapelvei.
5. A társadalmi egyenlőtlenségek okai és kezelési lehetőségei. Társadalmi szükségletek, probléma és veszélyeztetettség a gyermekjóléti alapellátások körében. A gyermek, a család és az intézmény viszonyrendszere.
6. A gyermekes családokat megillető pénzbeli ellátások, kedvezmények.
7. Szakmai eszközök, módszerek alkalmazási lehetőségei a gyermekjóléti alapellátások keretében. (konfliktuskezelési technikák-mediáció, szupervízió, kommunikáció, genogram, ecomap, esettanulmány, eseteírás, dokumentáció, beszoktatás, napirend kialakítása, stb.).
8. A krízishelyzet sajátosságai, a krízisintervenció módszertani kérdései a gyermekjóléti alapellátások körében.
9. A gyermekjóléti szolgálat feladatai, a település gyermekvédelmi rendszerében betöltött szerepe. Az első-, másod- és harmadlagos prevenció a gyermekvédelemben. A jelzőrendszer szervezése és működtetése, a szakmaközi együttműködés jelentősége a gyermekjóléti intézményekben.
10. A gyermekjóléti szolgálat feladatai és módszerei a családjából kiemelt gyermek hazakerülésének támogatásával és utógondozásával kapcsolatban.
11. Gyámhatósági intézkedések. A gyermekjóléti szolgálat feladatai egyes gyámhatósági intézkedésekkel kapcsolatosan.
12. A gyermekek napközbeni ellátásainak módszertani és jogi kérdései. A bölcsőde fenntartásának és szakmai tevékenységének alapvető kérdései.
13. Különleges ellátást igénylő gyermekek a napközbeni ellátás körében és a gyermekjóléti alapellátás egyéb formáiban.
14. A roma gyerekek és családjuk segítése a gyermekjóléti szociális munka eszközeivel, módszereivel.
15. A helyettes szülői hálózat szervezése, működtetése, a helyettes szülő feladatai.
16. A családok és gyermekek átmeneti otthonában nyújtott ellátások szakmai-módszertani, jogi és szervezeti kérdései

17. Szociális munka egyénekkel, a problémamegoldás folyamata-a, problémamegoldó modell alkalmazása a gyermekjóléti intézményekben.
18. A családokkal végzett rendszerszemléletű szociális munka módszertani kérdései a gyermekjóléti intézményekben.
19. A csoportokkal és közösségekkel végzett szociális munka sajátosságai a gyermekjóléti szolgáltatásban
20. A kiégés (burn-out szindróma) fogalma, lefolyása, tünetei. Az egyéni és munkahelyi prevenció, intervenció.
21. Vezetéstudományi elméletek, modellek. A vezető funkciói, a munkahelyi szervezet működtetése, tervezése, fejlesztése. A szakterület specifikus vezetési vonatkozásai.

Kötelező szakirodalom

1. Andorka Rudolf (2006): Bevezetés a szociológiába. Osiris Kiadó, Budapest. 11. fejezet: Család 393-420. o.
2. Asbóth Katalin- Csepeli Marianna-Pataky Zsuzsanna-Papp Krisztina (2000): A jelzőrendszer működtetése. Család Gyermek Ifjúság, 9. évf. 4. sz. 4-11. o.
3. Babusik Ferenc (2004): A szegénység csapdájában. Cigányok Magyarországon - szociális-gazdasági helyzet, egészségi állapot, szociális, és egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés. Néhány demográfiai mutató c. alfejezet 21-38. old. Szociális ellátások c. alfejezet 84-95. oldal Delphoi Consulting <http://www.delphoi.hu/download-pdf/roma-szoc-eu.pdf> 2015.09.11.
4. Barnes Gill G. (1991): Családterápia és gondozás Családterápiás olvasókönyv sorozat II. Animula, Budapest. 22-45.
5. Bánfalvy Csaba (2000): Fogyatékoság és szociális hátrány. In Illyés Sándor (szerk.): Gyógypedagógiai alapismeretek. Egyetemi tankönyv Budapest. A fogyatékosok társadalma 81-88. old.
6. Bányai Emőke- Szabó Lajos- Tánzos Éva (2002): Az esetmunka folyamata 89-128 old.
Bárdos Kata (2002): Alapvető eszközök a szociális munkában 128-156 old.
Talyigás Katalin- Hegyesi Gábor (2002): A szociális munka adminisztrációja 285-292 old.
In Kozma Judit (szerk.)(2002): Kézikönyv szociális munkásoknak. Szociális Szakmai Szövetség Budapest
7. Bányai Emőke (2004): Intenzív családmegtartó szolgáltatások Család, Gyermek, Ifjúság, 6sz. 6-21. old
8. Berg Insoo Kim (1991): Konzultáció sokproblémás családokkal. Családterápiás sorozat 5. Animula, Budapest, 9-23. o.
9. Briscoe, Catherina (1999): A közösségi munka értékei, céljai és alkalmazási formái. In Varsányi Erika (szerk.) Megfigyelés és cselekvés. Válogatás a közösségi munka elméletéből, Budapest, 1999. Balassi Kiadó 48-62. old.
10. Coulshed, Veronica: Menedzsment módszerek. 117-131.o., Coulshed, Veronica: Menedzsment készségek 133-149.o.,
In Budai István- Galavits Noémi (szerk.) (1998): Tanulmányok a szociális munka világából II. Menedzsment a szociális munkában – Szöveggyűjtemény szociális képzésben résztvevőknek és gyakorló szakembereknek. Széchényi István Főiskola, Győr
11. Danis Ildikó, Kalmár Magda (2011): Sérülékenység és ellenállóképesség: A kockázati és védőtényezők összjátéka c. alfejezet 106-120 oldal
In Danis és mtsai (szerk.)(2011): A génektől a társadalomig: a koragyermekkori fejlődés színterei. Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Budapest
http://www.bdds.hu/sites/default/files/Danis%20et%20al_Biztos%20Kezdet%20K%C3%B6tet%20I_bel%C3%ADvek.pdf 2015.09.11.

12. Darvas Ágnes - Tausz Katalin (2006): Gyermekszegénység. DEMOS Budapest. 10-18. o.
13. Feuer Mária: A serdülőkor leválási problémái. In Feuer Mária (szerk.) (2008): A családsegítés elmélete és gyakorlata. Szöveggyűjtemény. Akadémiai Kiadó Budapest. 582-586. old
14. Fruttus István Levente (2012): Szupervízió alkalmazása segítő foglalkozások készsége- és szakmai személyiség fejlesztésében. In Bodnár Gabriella (szerk): Szakmai szupervízió I. Nyugat-Magyarországi egyetem Kiadó 34-36. old.
<http://ak.nyme.hu/moodle/mod/resource/view.php?inpopup=true&id=4457> 2015.08.14.
elérés: kurzuskategóriák-tananyagok TÁMOP 5.4.4.-09/2-C-2009-0004 link alatt
15. Gyermekek átmeneti gondozása Statisztikai tükrök 2014/11 KSH Budapest
<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/gyermekgondozasa.pdf> 2015.09.11.
16. Gyermekvállalás és gyermeknevelés. Kisgyermekek napközbeni ellátása 21-25. oldal Gyermekjóléti alapellátások és a gyermekvédelem rendszere 27-30. oldal 2011. KSH Kiadvány Budapest
<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/pdf/gyermekvallasnevelas.pdf> 2015.09.11.
17. Gyermekvédelmi jelzőrendszer 2010. In Statisztikai tükrök V. évf. 42. sz. 1-4 old. KSH Budapest
<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/gyermekvedelem10.pdf> 2015.09.11.
18. Edwards R. L. - David M. Austin (2009): Hatékony irányítás versengő értékek környezetében. In A szociális munka elmélete és gyakorlata A szociális munka adminisztrációja. Wesley János Kiadó Budapest. 58-70. old.
19. Goldenberg Herbert és Irene (2008): Áttekintés a családról. Animula, Budapest. I. kötet 2. fejezet A család fejlődése: folytonosság és változás fejezetben belül a Változó családok, változó kapcsolatok alfejezet 57-70 old. 4. fejezet Kapcsolódó rendszerek az egyén család és közösség fejezetben belül A családi rendszer néhány jellemzője alfejezet 110-130. old.
20. Helyzetkép a kisgyermekek napközbeni ellátásáról, 2013. – Kötelezettségek, lehetőségek, tények Statisztikai tükrök 2014/82 KSH Budapest
<http://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/stattukor/kisgyermnapkozbeni/kisgyermnapkozbeni13.pdf> 2015.09.11.
21. Herczog Mária (2001): Gyermekvédelmi kézikönyv. KJK-Kerszöv, Budapest 15-60, 131-147. old.
1. Herczog Mária (2007): Gyermekbántalmazás Complex Kiadó Budapest.
Elhanyagolás 127-129. old. Ézelmi abúzus 63-68. old. Szexuális bántalmazás 105-112 old. Fizikai bántalmazás , 83-86. old.
23. Kerezsi Klára (1996): A gyermek, mint a családi erőszak áldozata In Szilvási Léna (szerk.): Gyermek-Család-Társadalom. Hilscher Rezső Szociálpolitika Egyesület, Bp. 56-78 old
24. Korintus Mihályné (2006): Bölcsődei ellátás Magyarországon. Kapocs. 5. évf. 50-53. o.
25. Lakatos Judit, Tokaji Károlyné (2009): Társadalmi jellemzők és ellátórendszerek 2008 Budapest, KSH Népeség, népmozgalom: 11-14. o.
26. Lovas Zsuzsa – Herczog Mária (1999): Mediáció, avagy a fájdalommentes konfliktuskezelés. Múzsák Kiadó, Budapest. 62-87. o.
27. Magyar ifjúság 2012 kutatás első eredményei Szociodemográfiai jellemzők: családalapítás, oktatási helyzetkép, munkavállalás 5-16. old. Szabadidő 20-22. old. Szenvedélyek 31-34. old.
http://kutatopont.hu/files/2012/02/magyar_ifjusag_2012.pdf 2015.09.11.
28. Kapitány Balázs-Spéder Zsolt (2015): Gyermekvállalás in Monostori Judit - Öri Péter - Spéder Zsolt (szerk.): Demográfiai portré 2015. KSH Népeségstudományi Kutató Intézet, Budapest 3. fejezet 41-56. old.
<http://www.demografia.hu/kiadvanyokonline/index.php/demografiaiportre> 2015.09.11.
29. Monostori Judit – Murinkó Livia (2015): Család és háztartásszerkezet in Monostori Judit - Öri Péter- Spéder Zsolt (szerk.): Demográfiai portré 2015. KSH Népeségstudományi Kutató Intézet, Budapest 9. fejezet 153-170. old.

<http://www.demografia.hu/kiadvanyokonline/index.php/demografiaportre> 2015.09.11.

30. Papp Krisztina (szerk.) (2006): Kézikönyv a gyermekjóléti szolgáltatást nyújtók számára a gyermekekkel szembeni rossz bánásmóddal kapcsolatos esetek ellátásához és kezeléséhez. MÓGYESZ, Budapest
<http://mogyesz.hu/index.php/szakmai-anyagok/mogyesz-anyagai> 2015.09.11.

31. Papp Krisztina -Tüski Anna (2005): Átmeneti gondozás – célszerű, vagy ideális elképzelés? Módszertani kézikönyv. Kapocs könyvek, 8. NCSSZI, Budapest.

32. Pataki Éva (2010): Szociális munka csoportokkal. Szociotéka Módszertani Kézikönyv Debrecen. Csoportvezetői helyzet néhány jellegzetessége 98-102. old. Csoportmunka modellek 15-22. old.
<http://mek.oszk.hu/11900/11917/11917.pdf> 2015.09.11.

33. Pik Katalin (2002). Ráhangoló- szupervíziós tapasztalatok. Hilscher Rezső Szociálpolitikai Egyesület, Budapest A szupervíziós munka fajtái és szakaszai 20-23.old

34. Pittlik Tímea (2004): Kisebbségsszociológia, különös tekintettel a roma gyerekek helyzetére In Nahalka István és Torgyik Judit (szerk.): Megközelítések – Roma gyerekek nevelésének egyes kérdései. Eötvös József Könyvkiadó, Budapest 83-93. o.

35. Rákó Erzsébet (2010): A gyermekszegénység gyermekvédelmi aspektusai Fordulópont, 12. évf./1. (47.) sz.
http://www.fordulopont.hu/fp-47_rako.pdf 2015.09.11.

36. Simon Ildikó (2009) : A humán erőforrás fejlesztés. In Hegyesi Gábor-Talyigás Katalin (szerk.) :A szociális munka elmélete és gyakorlata. A Szociális Munka Adminisztrációja. Wesley János Kiadó, Budapest 201-207.old.

37. Simon Ildikó-Endrei Balázs (2009): A projekttervezés. In Hegyesi Gábor-Talyigás Katalin (szerk.) :A szociális munka elmélete és gyakorlata. A Szociális Munka Adminisztrációja. Wesley János Kiadó, Budapest 193-200.o.

38. Soós Zsolt (2005): A szociális munka alapjai. Comenius Bt., Pécs, 2005. 1.3 fejezet A szociális munka tevékenységének lehetséges rendszerezése 20-33. o., 2. fejezet Szociális esetmunka- szociális munka egyének -kel és családokkal 55-70 old. 6. fejezet Szociális adminisztráció 161-173. old.

39. Soós Zsolt (2012): Szociális munka módszerek alkalmazása a gyakorlatban- szociális esetmunka. 1. fejezet Szociális esetmunka 12-21. old. 2.fejezet A szociális munka területén alkalmazott esettanulmányok 31-36. old.
<http://ak.nyme.hu/moodle/mod/resource/view.php?inpopup=true&id=4451> 2015.08.14.
elérés:kurzus kategóriák-tananyagok TÁMOP 5.4.4.-09/2-C-2009-0004 link alatt

40. Szabó Lajos (1997): Krízisintervenció a szociális esetmunkában. A krízisintervenció alapelvei In Tánczos Éva (szerk.): Szociális munka egyénnel és családokkal –esetmunka. A szociális munka elmélete és gyakorlata 2. kötet Budapest. 48-65. o.

41. Szabóné Kármán Judit (2003): Családgondozás-krízisprevenció. 16. fejezet Cigány családok gondozása Medicina, Budapest 301-315.old.

42. Szilvási Léna (2011): Nézőpontok, elméletek, gyakorlatok- A magyar biztos kezdet program előzményei és megvalósulása c. fejezetből a következő két alfejezet: Miért van szükség a hazai kisgyermekellátás rendszerének újrarendezésére? 32-38. old. A magyarországi biztos kezdet program. 57-69. old.
In Danis és mtsai (szerk.):A génektől a társadalomig: a koragyermekkori fejlődés színterei. Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Budapest 32-38. oldal; 57-69. old.
http://www.bdds.hu/sites/default/files/Danis%20et%20al_Biztos%20Kezdet%20K%C3%B6tet%20I_bel%C3%ADvek.pdf 2015.09.11.

43. Szöllősi Gábor (szerk.)(2004): Gyermekjóléti alapellátás – Segédanyag a szociális szakvizsgálóhoz NCSSZI, Budapest. 58-78.; 94-109.; 126-153.;161-199.;215-238.;240-269.;271-289.;302-318.;328-337.;341-386.old.

44. Toseland R. W.-Rivas R. F. (1999): A csoportvezetésről. In Hegyesi Gábor – Kozma Judit – Szilvási Léna – Talyigás Katalin (szerk.): A szociális munka elmélete és gyakorlata IV. kötet, Szociális munka csoportokkal. Bárcai Gusztáv Gyógypedagógiai Tanárképző Főiskola, Budapest. 127-163 o.
45. Varga Andrea Helena-Endrei Balázs (2009): A stratégiai tervezés. In Hegyesi Gábor-Talyigás Katalin (szerk.): A szociális munka elmélete és gyakorlata. A Szociális Munka Adminisztrációja. Wesley János Kiadó, Budapest 186-192.o.,
46. Csürke J.-Vörös V.–Osváth P.–Árkovits A. (szerk.) (2009): Mindennapi kríziseink. A lélektani krízis és a krízisintervenció kézikönyve - A segítő krízise Oriold és Társai Kiadó, Budapest 249-275. oldal
47. Gulyás László (szerk.) : A vezetéstudomány alapjai, JATE Pressz, Szeged, 2012.

Módszertani anyagok

(A módszertani anyagok a kötelező irodalomhoz tartoznak!)

1. A családok átmeneti otthonai és a gyermekjóléti szolgálatok közti együttműködés - a gyermekjóléti szolgálatok feladatai. MOGYESZ Konszenzus kiadvány 2006. 14-28. o.
<http://mogyesz.hu/index.php/szakmai-anyagok/mogyesz-anyagai/konszenzus-kiadvanyok> 2015.09.09.
2. Szolgáltatási elemek a gyermekjólét gyakorlatában 7-12.old.
<http://mogyesz.hu/index.php/szakmai-anyagok/mogyesz-anyagai> 2015.09.11.
3. A gyermekek átmeneti otthonai és a gyermekjóléti szolgálatok közti együttműködés – a gyermekjóléti szolgálatok feladatai. , MOGYESZ Konszenzus kiadvány 2007. 9-22. o.
<http://mogyesz.hu/index.php/szakmai-anyagok/mogyesz-anyagai/konszenzus-kiadvanyok> 2015.09.09.
4. A gyermekjóléti szolgálatok és a gyermekvédelmi szakellátás együttműködése I-II. MOGYESZ Konszenzus Kiadvány 2006. 5-13.
<http://mogyesz.hu/index.php/szakmai-anyagok/mogyesz-anyagai/konszenzus-kiadvanyok> 20 15.09.09.
5. A gyermekjóléti szolgáltatást nyújtók feladatai a védőnői szolgálattal való együttműködés során. MOGYESZ Konszenzus kiadvány 2013. 4-19. old.
http://mogyesz.hu/files/konszenzus_kiadv%C3%A1ny_2013.pdf 2015.09.09.
6. A helyettes szülői hálózat és a gyermekjóléti szolgálatok közti együttműködés – a gyermekjóléti szolgálatok feladatai. MOGYESZ Konszenzus kiadvány 2008. 9-19. o. [www.mogyesz.hu](http://mogyesz.hu)
<http://mogyesz.hu/index.php/szakmai-anyagok/mogyesz-anyagai/konszenzus-kiadvanyok> 2015.09.09.
7. Szociális munka a gyermekjóléti szolgálatokban. MOGYESZ Konszenzus Kiadvány 2007. 23-36. old
<http://mogyesz.hu/index.php/szakmai-anyagok/mogyesz-anyagai/konszenzus-kiadvanyok> 2015.09.09.
8. A gyermekjóléti központok, ill. gyermekjóléti szolgálatok által biztosított kórházi szociális munka módszertani kérdései Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet, Budapest
<http://mogyesz.hu/index.php/szakmai-anyagok/gyermekvedelem> 2015.09.09.
9. Baloghné és mtsai (szerk.)(2012): A bölcsődei gondozás nevelés szakmai szabályai Módszertani levél, Budapest 2012
<http://www.bddsz.hu/sites/default/files/szocialisfuzetbolcsodei....pdf> 2015.09.09.
<http://www.szocialisportal.hu/documents/10504/36116/Szoci%C3%A1lis+f%C3%BCzet-B%C3%B6lcs%C5%91dei....PDF> 2015.08.20.
10. A gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer működtetése kapcsán a gyermek bántalmazásának felismerésére és megszüntetésére irányuló szektorsemleges egységes elvek és módszertan
Módszertani útmutató Emberi Erőforrások Minisztériuma és Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság 2014.
<http://www.szgyf.gov.hu/szakmai-ajanlasok/gyermekbantalmazas-felismerese-es-kezelese> 2015.09.11.

Ajánlott irodalom

1. Bass László (2007): Az esélyegyenlőtlenségek dinamikája; szocializációs különbségek csecsemőkorban. Gyerekesély Füzetek 2. MTA GYEP Budapest. 25-33. old
2. Geskó Sándor (2009): Mediáció helyi közösségekben. Módszertani kézikönyv http://bunmegelozes.easyhosting.hu/dok/modszertani_kezikonyv_konszenzus.pdf 2015.09.11.
3. MOGYESZ Fogalomtár. MOGYESZ, 2011. <http://mogyesz.hu/index.php/szakmai-anyagok/mogyesz-anyagai> 2015.09.11.
4. Kovácsné Bárány Ildikó Dr. Mátyai Katalin Szombathelyiné dr. Nyitrai Ágnes (2013) (szerk.): A családi napközi működésének követelményei. Módszertani útmutató, Szociális füzetek Budapest 2013. A családi napköziről, a családi napközi működési feltételei 8-19. old A nevelés és gondozás alapelvei és feladatai a családi napköziben 29-43. old <http://szocialisportal.hu/documents/10504/36116/Csal%C3%A1di+napk%C3%B6zik+m%C5%B1k%C3%B6d%C3%A9s%C3%A9nek+k%C3%B6vetelm%C3%A9nyei+.pdf> 2015.09.11.
5. Révész Magda (2007): A gyermekvédelmi alapellátás intézménytörténete Magyarországon 1-3. rész. Kapocs 6. évf. 4. sz. 2-23. o., Kapocs 6. évf. 5.sz. október, 34-51. o., Kapocs 6. évf. 6. sz. 36-51. o.
6. Szabó Andrea-Bauer Béla (szerk.)(2009): Ifjúság 2008 Gyorsjelentés. Szociálpolitikai és Munkaügyi Intézet Budapest. Demográfia, családi viszonyok és gyermekvállalás 17-40. old. Dohányzás, alkohol, droghasználat 73-78. old, A szabadidő eltöltése 95-100 old. <http://www.ncsszi.hu/kutatasi-archivum/ifjusagkutatas/96/news> 2015.09.11.
7. Szombathelyiné dr. Nyitrai Ágnes, dr. Bakonyi Anna, Kovácsné Bárány Ildikó –(2008): Bölcsőde Óvoda közös intézményként történő működtetése http://gyerekesely.eu/sites/default/files/szakmai_csatolmanyok/bolcsode_ovoda_kozos_int_mukodtetese_090225_0.pdf 2015.09.11.
8. Szombathelyiné dr. Nyitrai Ágnes, dr. Bakonyi Anna, Kovácsné Bárány Ildikó (2009): Szakmai ajánlás a többcélú, egységes óvoda-bölcsőde intézmények bevezetéséhez és működtetéséhez A szakmai ajánlás a Szociális és Munkaügyi Minisztérium megbízásából és az Oktatási és Kulturális Minisztérium egyetértésével készült http://gyerekesely.eu/sites/default/files/szakmai_csatolmanyok/szombathelyineszakmaiajanlas.pdf 2015.09.11.
9. Vajda Zsuzsanna (2006): A gyermek pszichológiai fejlődése. Serdülőkor fejezet -Társas kapcsolatok 254-266. old. Helikon Universitas
10. Gyermekjóléti szociális segítő munka Készült a TÁMOP 5.4.1.-08/1-2009-0002 projekt azonosító számú A szociális szolgáltatások modernizációja, központi és stratégiai tervezési kapacitások megerősítése, szociálpolitikai döntések megalapozása –Szabályozási pillér (I.) projekt keretében. Budapest, NCSSZI, 2011 <http://modernizacio.hu/old/data/9/01%20Gyermekj%F3l%E9ti%20szoci%E1lis%20seg%EDto%20munka%2079o.pdf> 2015.09.11.
11. Petróczi E.(2007): Kiegész-elkerülhetetlen? Eötvös József Könyvkiadó, Budapest
12. Bagdy Emőke (1997): Pszichofitness. Animula Egyesület, Budapest
13. Köteles E.(2009): A kiegész jelensége a szociális szakemberek körében, a prevenció és az intervenció lehetőségei. Segítő szó, A Pálos Károly Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat módszertani kiadványa. 2009. 2-3. szám 27-41. oldal
14. Gulyás László (szerk.)(2012): A humán erőforrás menedzsment alapjai, JATE Pressz, Szeged
15. Bakacsi Gyula(2002): Szervezeti magatartás és vezetés. KJK-KERSZÖV Jogi és Üzleti Kiadó Kft. Budapest,
16. Klein Sándor (2001): Vezetés és szervezetszociológia, SHL Hungary Kft., Budapest

Jogsabályok

(Jogsabályok elérhetősége többek között a Nemzeti Jogsabálytárban www.njt.hu oldalon lehetséges)

1. Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)
2. 1991. évi LXIV. törvény A Gyermekek jogairól szóló New Yorkban 1989. november 20-án kelt Egyezmény kihirdetéséről.
3. 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról.
4. 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról.
5. 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról.
6. 1998. évi LXXXIV. törvény a családok támogatásáról.
7. 2009. évi LXXII. törvény a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról.
8. 2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
9. 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
10. 47/2007. (V. 31.) OGY határozat Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032 a „Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032 II. fejezet. A gyermekes családok hazai helyzete, a gyermekszegénység elleni küzdelem nemzetközi vonatkozásai. V. fejezet A határozat Legyen jobb a gyermekeknek!” Nemzeti Stratégia fejlesztési területei, célkitűzései, eszközei, indikátorai
11. 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról (Gyer).
12. 235/1997. (XII. 17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
13. 223/1998. (XII. 30.) Korm. rendelet a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV törvény végrehajtásáról.
14. 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról
15. 226/2006. (XI.20.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti más gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról
16. 369/2013. (X. 24.) Korm. rendelet a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok nyilvántartásáról és ellenőrzéséről.
17. 513/2013. (XII. 29) Korm. rendelet a nevelőszülői foglalkoztatási jogviszony és a helyettes szülői jogviszony egyes kérdéseiről.
18. 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről.
19. 8/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról
20. 9/2000. (VIII. 4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról.
21. 5/2003. (II. 19.) ESZCSM rendelet a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról

22. 29/2003. (V. 20.) ESZCSM rendelet a helyettes szülő és nevelőszülő, a családi napközit működtetők képzésének szakmai és vizsgakövetelményeiről, valamint az örökbefogadás előtti tanácsadásról és felkészítő tanfolyamról.

23. 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

24. 32/2007. (OT26) ORFK utasítása a családon belüli erőszak kezelésével és a kiskorúak védelmével kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtására.

Ajánlott jogszabályok

1. A Munka Törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény

2. 257/2000. (XII. 26.) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról

3. 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működési feltételeiről